

آشنایی با یک باستان‌شناس مصاحبه با دکتر رمی بوشارلا R. Boucharlat

مصاحبه و تنظیم: مریم رضاییان رامشه*

زندگی‌نامه

رمی بوشارلا، در ۲۲ نوامبر ۱۹۴۸ در فرانسه متولد شد. پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی و متوسطه، وارد دانشگاه لیون ۲ شد و در رشته باستان‌شناسی و تاریخ هنر ادامه تحصیل داد. در سال ۱۹۶۹ کارشناسی خود را اخذ نمود و کارشناسی ارشد خود را در همین رشته و با گرایش خاور نزدیک در ۱۹۷۱ در لیون ۲ به پایان رساند. در طول همین سالها در قالب هیئتهای مختلف کاوش در محوطه‌های تورنگ‌تپه و شوش در ایران به کار میدانی پرداخت. سپس دوره دکترای خود را در رشته باستان‌شناسی خاور نزدیک در دانشگاه پاریس ۱ (سوربن) دفاع کرد. موضوع رساله بوشارلا جنوب غرب ایران در دوره ساسانی بود که اساتید راهنمای وی در این رساله: ن. وان‌دینبرگ Prof. H. Vandenberghe و ژ. دهه Prof. J. Deshayes و ف. ژینیو Prof. Ph. Gignoux بودند.

وی از سال ۱۹۷۴ به‌عنوان محقق و پس از آن به‌عنوان سرپرست پژوهشهای مرکز مطالعات علمی فرانسه (C.N.R.S) of Man and Environment of Near Eastern Civilizations) فعالیت می‌کند. رمی بوشارلا ازدواج کرده و صاحب ۲ فرزند است. پروژه بررسیهای باستان‌شناسی محوطه پاسارگاد از سال ۱۹۹۹، در قالب توافقنامه‌ای میان سازمان میراث فرهنگی، دکتر رمی بوشارلا (از مرکز مطالعات علمی فرانسه C.N.R.S) و دانشگاه لیون ۲ فرانسه، آغاز شد. این بررسیها که به روش ژئوفیزیک و به سرپرستی دکتر رمی بوشارلا انجام شد از سال ۱۹۹۹ آغاز و تا سال ۲۰۰۳ ادامه داشتند. هدف از انجام این بررسی پاسخ به این پرسش مهم بود که «آیا پاسارگاد یک شهر شاهی بوده است یا یک اردوگاه؟»

این روش که به کمک عکاسی با بالن و کایت، موفقیت‌های زیادی به دنبال داشت، ظاهراً قرار است از امسال در خصوص محوطه تخت جمشید نیز اعمال شود که انجام آن به انعقاد توافقنامه میان طرفین بستگی دارد.

با دکتر رمی بوشارلا سرپرست این بررسی، پس از پایان کار

* دانشجوی کارشناسی ارشد باستان‌شناسی، دانشگاه تهران

در پاسارگاد و یک روز پیش از بازگشت به فرانسه صحبت کردیم. مصاحبه زیر حاصل همین صحبتهاست.

– آقای بوشارلا، از سفر به ایران بگویند. نخستین بار چه زمانی به ایران آمدید؟

* تابستان ۱۹۶۹، یعنی ۳۴ سال پیش در قالب هیئت تورنگ‌تپه به ایران آمدم. آن موقع دانشجوی رشته باستان‌شناسی بودم و با اجازه پدرم به ایران آمدم. پس از آن در دوره فوق لیسانس، با هیئتی به سرپرستی ژان پرو به شوش آمدم. آن موقع ژان پرو یک تیم جدید گرد آورده بود و برای تکمیل تیم خود، به دنبال یک دانشجوی علاقمند بود. استاد راهنمای من، مرا به او معرفی کرد. پس از آن و تا انقلاب در ایران کار میدانی انجام دادم.

سال ۱۹۷۳ دوره دکترای خود را شروع کردم. موضوع رساله‌ام «جنوب غرب ایران در دوره ساسانی» بود. بیشتر بر روی فارس و خوزستان متمرکز بودم. سال ۱۹۷۸ رساله‌ام را دفاع کردم. مشغول نوشتن کتابی با همین موضوع بودم که انقلاب ایران به وقوع پیوست و پژوهشهای من متوقف شد.

– پس از انقلاب چه زمانی به ایران برگشتید و اصلاً چطور شد که دوباره پژوهشهای خود را از سر گرفتید؟

* پس از انقلاب، خیلی دیر آمدم. سال ۱۹۹۴ زمانی که مدیر موسسه ایران‌شناسی فرانسه شدم. آن زمان به دلیل مشغله‌های فراوان کار اداری، پژوهشهای باستان‌شناسی انجام نمی‌دادم. تا سال ۱۹۹۸ که مسئولیت اجرایی من در موسسه به پایان رسید. از سال ۱۹۹۹ پروژه پاسارگاد را شروع کردم. این پروژه با چند سوال راجع به پایتخت هخامنشیان آغاز شد، اینکه پاسارگاد دقیقاً چه کارکردی داشته است؟ سازمان میراث فرهنگی تمایل داشت که پاسارگاد را نیز مثل تخت جمشید و چغازنبیل در فهرست آثار جهانی ثبت کند به همین دلیل نیازمند اطلاعات بیشتری درباره محوطه پاسارگاد بود. واقعیت این است که دانسته‌های ما در این باره اندک است. تعداد اندکی بنا شامل: چند ساختمان و کاخ، با فضاهای وسیع و خالی بین آنها، در حالیکه نمی‌دانیم، در این فضاهای خالی چه چیزهایی

میدانی هستند و بی‌درپی به میدان می‌روند و در حفاریهای مختلف شرکت می‌کنند و بنابراین فرصتی برای نوشتن، گزارش دادن و منتشر نمودن اطلاعات حاصله ندارند، این وضعیت در همه کشورها صادق است.

- نظر شما درباره باستان‌شناسان جوان ایرانی چیست؟

* من با چندین نفر از باستان‌شناسان و پژوهشگران جوان ایرانی آشنایی دارم. احساس می‌کنم به دنبال روشهای نو و مؤثر در کارهای میدانی هستند. به گزارش دادن و نوشتن اهمیت می‌دهند. کلاً به آینده آنها بسیار خوشبین هستم.

مطالعه و کار میدانی اهمیت فراوانی دارد. اما در مورد دانشجویان باستان‌شناسی در ایران، دانستن زبانهای خارجی خیلی مهم است. شما نمی‌توانید منتظر باشید تا همه کتابها و منابع خوب، ترجمه شوند، باید زبان انگلیسی، فرانسه و آلمانی را بدانید. البته موقعیت زمانی اکنون، به نسبت ۲۰ سال پیش خیلی تغییر کرده. آن زمان مقاله‌ها و کتابهای فارسی درباره باستان‌شناسی اندک بود. اما الآن چندین مجله، کتاب و مقاله فراوان به فارسی وجود دارد و لذا دانشجویان و باستان‌شناسان خارجی هم باید زبان فارسی بدانند. این وضعیت در مورد همه صادق است. برای پیشرفت در باستان‌شناسی باید، حتماً زبان بدانید و گرنه باستان‌شناس خوبی نخواهید شد.

سوابق فعالیتهای پژوهشی میدانی و اجرایی:

- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی وابسته به مرکز تحقیقات باستان‌شناسی (C.N.R.S) در خلیج فارس و جنوب غرب ایران، از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۸۸ به سرپرستی پرفسور ژ.دهه و سپس پرفسور دکتر S. Clouziو .

- عضو گروه کاوشهای باستان‌شناسی (ER 317) در شوش و شوشان، جنوب ایران. از سال ۱۹۷۶ تا ۱۹۸۷ (C.N.R.S) به سرپرستی ژ. دلفوس و سپس ف. والا.

- عضو هیئت باستان‌شناسی (RCP 584) دوره تاریخی ایران، ساسانیان به سرپرستی ف. ژینیو Ph.Gignoux از سال ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۵.

- عضو در گروه (GREMO/URA 913) در دانشگاه لیون از سال ۱۹۸۸ و سرپرستی گروه، بین سالهای ۱۹۹۱-۱۹۹۴.

- سرپرست هیئت باستان‌شناسی فرانسوی در امارات متحده عربی (شارجه) از سال ۱۹۸۴ تا ۱۹۹۲.

- مدیر موسسه ایران‌شناسی فرانسه در تهران (I.F.R.I) هدایت تحقیقات انسان‌شناسی و علوم اجتماعی در ایران از سال ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۸.

- سرپرستی پروژه پاسارگاد تا سال ۲۰۰۳.

بوده است. برنامه ما در پاسارگاد بررسی به روش «ژئوفیزیک» بود نه کاوش. چون محوطه، بسیار وسیع و چند هکتار است که نمی‌توان در یک مدت زمان کوتاه تمام این محوطه را مورد کاوش قرار داد. من فکر کردم بررسی ژئوفیزیک بسیار جوابگو و مفید است.

- روش ژئوفیزیک و روشهای نزدیک به آن چه مدتی است که در کارهای باستان‌شناسی به کار می‌رود؟

* این روش تقریباً جدید است. ۳۰ سال پیش آقای دکتر هس، از روش برقی - الکتریکی در شوش استفاده کردند. ما آن زمان این روش را انجام دادیم. برای شناخت سنگ، شن، خشت و کلاً ساختارهای مدفون در زیر زمین. اما دستگاه ما در آن موقع بسیار ابتدایی و وقتگیر بود. تمام آمار و ارقام و ثبت و ضبطها دستی انجام می‌شد و سپس بر روی نقشه پیاده می‌شد. در آن زمان دکتر هس خیلی خوب کار کرد اما زمان زیادی از ما گرفت. من فکر کردم با پیشرفتهای جدید در این زمینه، روش ژئوفیزیک بسیار مفید خواهد بود و لذا آنرا بکار گرفتم.

- آیا این روش تأثیری بر سازه‌های باستانی مدفون در زیر زمین دارد؟

* خیر، اصلاً تأثیری ندارد. هر کدام از موادی که در زیر زمین مدفون هستند، نظیر: شن، سنگ، خشت، آجر و غیره شدت میدان مغناطیسی زمین را تغییر می‌دهند، ما بوسیله دستگاه، این تغییرات را ثبت و ضبط و بر اساس اعداد ارائه شده، نوع مواد زیر زمین را تشخیص می‌دهیم.

- از کار در پاسارگاد بگویند. تا چه مرحله پیش رفته‌اید؟

* ما در پاسارگاد خیلی خوب کار کردیم. نسبت به کار حفاری (هرچند حفاری بسیار مفید و جوابگوست) که بسیار وقتگیر است و برای محوطه وسیعی نظیر پاسارگاد یک قرن زمان می‌برد، بررسی ژئوفیزیک در مدت زمان کوتاهی مثلاً یک تا دو هفته می‌تواند پرسشهای ما را پاسخ دهد.

در محوطه پاسارگاد فقط یک دوره فرهنگی را شناخته‌ایم؛ دوره هخامنشی. چند تپه پیش از تاریخی در اطراف پاسارگاد داریم. اما در خود محوطه پاسارگاد دوره قبل از هخامنشیان نداریم. پس از این دوره، در دوره سلوکیان نیز زندگی در این محوطه ادامه داشت و پس از آن تمام شد.

- روشهای علمی را که در بررسی و کاوش باستان‌شناسی در ایران پیاده می‌شوند، چطور ارزیابی می‌کنید؟ پیشرفت باستان‌شناسان ایرانی را چگونه می‌بینید؟

* باستان‌شناسی در ایران پیشرفت فراوانی کرده است. البته نکته‌ای هست که در تمام دنیا قابل توجه است و دقیقاً همان چیزی است که آقای دکتر آذرنوش به آن اشاره کرده‌اند. اینکه: باید همیشه گزارش کار داد. اطلاعات و دانسته‌ها را نوشت و منتشر کرد. بیشتر باستان‌شناسان مدام در حال انجام کارهای

- BOUCHARLAT, R. and P. LOMBARD
1985 The Oasis of Al Ain in the Iron Age. Excavations at Rumeilah 1981-1983. Survey at Hili 14, Archaeology in the United Arab Emirates, IV: 44-73.
- BOUCHARLAT, R.
1986 Some Notes about Qal'at al-Bahrain during the Hellenistic Period, in Bahrain Through the Ages. I. The Archaeology, Sh. Haya al Khalifa & M. Rice eds., London: 435-444.
- BOUCHARLAT, R. et J.F. SALLES
1987 L'Arabie orientale: d'un bilan à un autre, Mesopotamia, XXII: 277-309.
- BOUCHARLAT, R.
1987 Suse à L'époque sasanide, Mesopotamia, XXII: 357-366.
- BOUCHARLAT, R.
1987 Tureng Tepe, 7000 ans d'histoire. Archeologia 122: 69 - 71.
- BOUCHARLAT, R. et O LECOMTE, avec la coll. de J.-C. GARDIN et R. GYSELEN: études et plans de A. LEMAIRE, dessins de Ph. GOUIN
1987 Fouilles de Tureng Tepe sous la direction de J. Deshayes. Vol. 1 Les périodes sassanides et islamiques. Paris, ERC, 236p., 163 PL.
- BOUCHARLAT, R., avec la coll. de J. PERROT ET D. LADIRAY
1987 Les niveaux post-achéménides de l'Apadana et de la Ville Royale à Suse, Cahiers de la DAFI, 15: 145-311.
- BOUCHARLAT, R. et H. SHAHIDI
1987 Fragments architecturaux de type achéménide. Découvertes fortuites dans la ville de Shoush, 1976-1979, Cahiers de la DAFI, 15: 313-327.
- BOUCHARLAT, R., HAERINCK, E.; PHILLIPS, C.; POTTS, D.T.
1988 First Archaeological Reconnaissance at Ed Dur, Umm al Qawayn (UAE), Akkadica, 58: 1-26.
- BOUCHARLAT, R.
1989 Documents arabes provenant des sites hellénistiques de la Péninsule d'Oman, in T. Fahd ed. L'Arabie préislamique et son environnement historique et culturel. Actes du Colloque de Strasbourg, 24-27 juin 1987, Strasbourg: 109-126.
- BOUCHARLAT, R.
1989 Entre la Méditerranée et l'Inde, établissements du Golfe Persique à l'époque gréco-romaine, Revue archéologique 1989, Bulletin de la SFAC XXI: 214-220.
- BOUCHARLAT, R.
1989 Le Palais d'Artaxerxès au bord du Chaour. D'Alexandre à l'avènement de l'Islam, Archeologia 138, Paris: 68-70 et 72-75.
- BOUCHARLAT, R.
1989 Cairns et pseudo-cairns du Fars. L'utilisation des tombes de surface au Ier millénaire de notre ère, in E. Haerinck and L. de Meyer eds. Archaeologia Iranica et Orientalis Miscellanea in Honorem Louis Vanden Berghe. Gent: 675-712.
- BOUCHARLAT, R.; HAERINCK, E.; LECOMTE, O.; POTTS, D.T.; STEVENS, K.G.
1989 The European Archaeological Expedition to ed-Dur, Umm al-Qawayn (U.A.E.). An interim report on the 1987 and 1988 seasons, Mesopotamia, XXIV: 5-72, 124 fig. et PL.
- LABROUSSE, A. et BOUCHARLAT, R.
1974 La fouille du palais du Chaour à Suse en 1970 et 1971, Cahiers de la DAFI, 2: 61-167.
- BOUCHARLAT, R.
1977 La forteresse sassanide de Tureng Têpê, in J. Deshayes ed., Le Plateau iranien et l'Asie centrale des origines à la conquête islamique, Paris, CNRS: 329-342.
- BOUCHARLAT, R.
1979 Le monument rupestre de Qadamgah (Fars). Essai d'interprétation, Iranica Antiqua XIV: 153-166.
- BOUCHARLAT, R. et A. LABROUSSE
1980 Le Palais d'Artaxerxès II sur la rive droite du Chaour à Suse, Cahiers de la DAFI, 2: 21-135.
- BOUCHARLAT, R., M. KERVAN et A. LABROUSSE
1980 Une sucrerie d'époque islamique sur la rive droite du Chaour, Cahiers de la DAFI, 10: 155-237.
- HESSE, A., avec la coll. de R. BOUCHARLAT et S. RENMEL
1980 Reconnaissance d'ensemble du Palais du Chaour par la méthode des résistivités électriques, Cahiers de la DAFI 10: 137-144.
- BOUCHARLAT, R. et J.F. SALLES
1981 The History and Archaeology of the [Persian] Gulf from the 5th century B.C. to the 7th century A.D.: A Review of the Evidence, Proc. of the Seminar for Arabian Studies, 11: 65-94.
- BOUCHARLAT, R. et P. LOMBARD
1983 L'âge du fer dans l'oasis d'al-Ain: deux saisons de fouilles à Rumeilah, Proc. of the Seminar for Arabian Studies, 13: 3-17.
- BOUCHARLAT, R. et J.F. SALLES, sous la direction de
1984 Arabie orientale, Mésopotamie et Iran méridional de l'âge du Fer au début de la période islamique, Paris: 375 p. et ill.
- BOUCHARLAT, R.
1984 Les périodes préislamiques récentes aux Emirats Arabes unis, in Arabie orientale...: 189-199.
- BOUCHARLAT, R.
1984 Monuments religieux de la Perse achéménide: état des questions, in G. Roux ed., Temples et sanctuaires, (Travaux de la Maison de l'Orient 7): 119-135.
- BOUCHARLAT, R.
1985 Chahar Taq et temple du feu sasanide: quelques remarques, in J.-L. Huot; M. Yon, Y. Calvet eds., De l'Indus aux Balkans. Recueil à la mémoire de J. Deshayes, Paris: 461-478.
- BOUCHARLAT, R.
1985 Suse marché agricole ou relais du grand commerce. Suse et la Susiane à l'époque des grands empires, Paleorient, 11/2: 71-81.

به فارسی ترجمه شده «شوش، بازار کشاورزی یا منزلگاه بازرگانی عمده، شوش و شوشان در دوره امپراطوری بزرگ، شوش و جنوب غربی ایران، تاریخ باستان‌شناسی، ژان پرو و ژنویودنفوس ترجمه هایده اقبال، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۶: ۲۱۹-۲۳۴.

- BOUCHARLAT, R.; DRIEUX, M.
1991 Appendix I. A Note in Coins and a Coin Mold from Mleiha, Emirate of Sharjah, U.A.E., in D.T. POTTS The Pre-Islamic Coinage of Eastern Arabia, Carsten Nieubular Institute Publications, 14, Copenhagen: 110-117.
- BOUCHARLAT, R.; HAERINCK, E.; PHILLIPS, C.; POTTS, D.T.
1991 Note on the Ubaid pottery site in the Emirate of Umm al-Qaiwain, Arabian archaeology and epigraphy II: 1-7.
- BOUCHARLAT, R. et P. LOMBARD avec la coll. de J. EVIN
1991 Datations absolues de Rumeilah et chronologie de l'Age du Fer dans la Péninsule d'Oman, in Golf-Arch[é]ologie Symposium, Göttingen June 1987, K. Schippmann and A. Herling eds.: 301-314.
- BOUCHARLAT, R. et MOUTON, M.
1991 Cultural changes in the al Madam plain during the late 1st mill. B.C., as seen from Mleiha. PSAS 21: 23-33.
- BOUCHARLAT, R.; HAERINCK, E.
1992 s.v. "Ceramic. XI. Achaemenid; Ceramic. XII, Parthian and Sasanian" Encyclopaedia Iranica, V, 3: 302-307.
- BOUCHARLAT, R.
1993 Pottery in Susa during the Seleucid, Parthian and early Sasanian Periods, in U. Finkbeiner ed. Materialien zur Arch[é]ologie der seleukiden- und Partherzeit im südlichen Babylonien und im Golfgebiet (Baghdader Forschungen): 41-57.
- BAJPAKOV, K.M.; BOUCHARLAT, R.; LECOMTE, O.; ROUSSET, M.-O.
1993 O sovmesnoje rabote Kazakhskikh i Frantsuzskikh arkeologov, in Bajandamary doklady Akad. nauk Kazakhstan, 1993, 5, pp. 70-78.
- BOUCHARLAT, R.; MOUTON, M.
1993 Mleiha (3e s. avant JC - 1er/2e s. après JC) in U. Finkbeiner ed. Materialien zur Arch[é]ologie der seleukiden- und Partherzeit im südlichen babylonien und im Golfgebiet (Baghdader Forschungen), pp. 219-249.
- BOUCHARLAT, R.; MOUTON
1993 Importations occidentales et influence de l'hellénisme dans la Péninsule d'Oman, Hellenistic Centres around Arabia, A. Invernizzi and J.-F. Salles eds. (Arabia Antiqua). Roma, IsMEO, Serie Orientale Roma, LXX, 2, pp. 275-289.
- SANLAVILLE, P.; BESANÇON, J.; BOUCHARLAT, R.; DALONGEVILLE, R.; EVIN, J.; GEYER, B.; HUOT, J.-L.; LOMBARD, P.; MARGUERON, J.; MEDWECKI, V.; SALLES, J.-F.
1993 Occupation humaine et environnement en Mésopotamie et sur la rive arabe du Golfe persique depuis le Néolithique, in C. Beck et R. Delort eds. Pour une histoire de l'environnement. Travaux du programme interdisciplinaire de recherche sur l'environnement, Ed. CNRS, Paris, pp. 21-40.
- BOUCHARLAT, R.
1994 Continuités à Suse au 1er millénaire B.C., in H. Sancisi Weerdenburg, A. Kuhrt, M.C. Root eds. Continuity and Change (Achaemenid History) VIII : 217-228.
- BOUCHARLAT, R. et J.F. SALLES
1989 The Tylos Period (300 B.C. 600 A.D.), in P. Lombard and M. Kervran eds., Bahrain National Museum. Archaeological Collections. Volume I. Selection of Pre-Islamic Antiquities from excavations 1954-1975. Bahrain Ministry of Information: 81-131.
- BOUCHARLAT, R., R. DALONGEVILLE, A. HESSE, P. SANLAVILLE
1989 Survey in Sharjah Emirate, U.A.E. First Report (March 5-14, 1984) (Anglais et arabe), 21 et 26 p., 12 fig. 9 PL. Sharjah, Department of Culture and Information (or Sharjah Archaeology, 1, 1997), Sharjah, 38 p.
- BOUCHARLAT, R.
1989 Second Archaeological Survey in the Sharjah Emirate, 1985. A Preliminary Report. (English and Arabic), 46 et 51 p., 33 fig., 16 Pl. Sharjah, Department of Culture and Information (or Sharjah Archaeology, 2, 1997), Sharjah, 94 p.
- BOUCHARLAT, R.
1990 Suse et la Susiane à l'époque achéménide. Données archéologiques, in H. Sancisi Weerdenburg and A. Kuhrt eds. Achaemenid History IV. Centre and Periphery: 149-175.
- BOUCHARLAT, R.
1990 La fin des palais achéménides de Suse: une mort-naturelle, in F. Vallat ed. Contribution à l'histoire de l'Iran. Mélanges offerts à Jean Perrot, Paris, ERC: 225-233
- به فارسی ترجمه شده، «پایان عمر کاخهای هخامنشی شوش: مرگ طبیعی» مجله باستان‌شناسی و تاریخ، جلد ۹، ۱۹۹۵، صص ۴۹-۴۳.
- BOUCHARLAT, R. ed.
1990 Archaeological Surveys and Excavations in the Sharjah Emirate, 1986. A Third Preliminary Report.. 52 et 55p., 37 fig., 13 PL. Sharjah, Department of Culture and Information (ou Sharjah Archaeology, 3, 1997), Sharjah, 94 p.
- BOUCHARLAT, R.; MOUTON, M.
1990 Excavations at Mleiha site: a preliminary report, in R. Boucharlat and N.H. Al-Aboodi eds. Second Archaeological Survey in the Sharjah Emirate, 1985. A Preliminary report., Sharjah: 38-50.
- BOUCHARLAT, R.
1991 From the Iron Age to the "Hellenistic" Period. Some evidence from Mleiha (U.A.E), in Golf Arch[é]ologie, Mesopotamien, Iran, Kuwait, Bahrain, Vereinigte Arabische Emirate und Oman, K. Schippmann, A. Herling, J.-F. Salles Hrgs. (Internationale Arch[é]ologie 6): 289-301.
- BOUCHARLAT, R.
1991 Pratiques funéraires à l'époque sasanide dans le sud de l'Iran, in P. Bernard et F. Grenet eds. Histoire et cultes dans l'Asie centrale préislamique. Sources écrites et documentation archéologique. Paris, UNESCO, 22-28 novembre 1988. Paris, CNRS: 71-78.
- BOUCHARLAT, R.; DALONGEVILLE, R.; HESSE, A.; MILLET, M.
1991 Occupation humaine et environnement au 5e et au 4e millénaire sur la côte Sharjah-Umm al Qaiwain (U.A.E.), Arabian archaeology and epigraphy II, 2: 83-96.

- BOUCHARLAT, R.
1998 L'Iran au Ier millénaire avant J.C. Recherches iraniennes récentes, in J.M. Cordoba Zoilo ed. Acta del I Symposium Internacional. Una década de estudios sobre Oriente antiguo (1986 - 1996) (Isimu 1, Revista sobre Oriente Próximo y Egipto en la antigüedad, Madrid) : 143 - 155.
- BOUCHARLAT, R. and MOUTON, M.
1998 Les pratiques funéraires dans la Péninsule d'Oman. Répartition et mode de construction des tombes de Mleiha (E.A.U.), in C.S. Phillips, D.T. Potts, S. Searight eds, Arabia and her Neighbours. Essays on Prehistorical and historical developments, presentend in honour of Beatrice de Cardi. London: 15-32.
- BOUCHARLAT, R. et PORNET, S.
1998 Les bâtiments quadrilobés de la région de Dzhambul et les débuts de la sédentarisation au Semirech'e occidental, in K.M. Baipakov et H.P. Francfort ed., Recherches archéologiques au Kazakhstan (Mémoires de la mission archéologique française en Asie centrale, X) : 39-52.
- BOUCHARLAT, R.
1999 Réflexions sur les empires parthe et sassanide. A propos de plusieurs livres récents, Topoi, 9 : 9-32.
- BOUCHARLAT, R. ed.
1999 Empires perses. D'Alexandre aux sassanides, (Dossiers d'archéologie, 243, mai 1999), 96 p.
- BOUCHARLAT, R.
1999 articles in Empires perses..
Villes, palais et temples, pp. 30-34 .
Temples du feu sassanides pp. 68-71.
Zoroastrisme et pratiques funéraires pp. 85-89.
- BOUCHARLAT, R.
2000 Les autres palais achéménides de Suse, in R. Dittmann et al. Hrsg. Variatio Delectat, Iran und der Westen.. Gedenkschrift für P. Calmeyer) (Alter Orient und Altes Testament, Bd 272), Münster: 141-152.
- BOUCHARLAT, R.
2000 s.v. France xii. The French Institute of Research in Iran, Encyclopaedia Iranica, vol. IX, 2, New York: 176 - 177.
- BOUCHARLAT, R.
2001 The Palace and the Royal Achaemenid City: two cases- studies - Pasargadae and Susa, in I. Nielsen ed. The Royal Palace Institution in the First Millennium BC (Monographs of the Danish Institute at Athens Volume 4) : 113-123.
- BOUCHARLAT, R.
2001 Galeries souterraines de captage dans la Péninsule d'Oman au Ier millénaire avant J.-C.
Questions sur leurs relations avec les galeries du Plateau iranien, in P. Briant ed. Irrigation et drainage dans l'Antiquité. Qanat et canalisations souterraines en Iran, en Égypte et en Grèce (Persika 2), Paris: 157-183.
- BOUCHARLAT, R.
2001 Kazakhstan - Habitat et mode de vie au Semirech'e dans l'Antiquité (Mission archéologique française en Asie centrale), Cahiers d'Asie centrale 9 (Études karakhanides) : 261-264.
- BOUCHARLAT, R. et HAERINCK, E.
1994 Das ewig-weibliche, figurines en os d'époque parthe de Suse, Iranica Antiqua, XXIX: 185-199.
- BOUCHARLAT, R. and MOUTON, M.
1994 Mleiha (Emirate of Sharjah) at the beginning of the Christian Era. PSAS, 24 : pp. 13-25.
- BOUCHARLAT, R.
1995 Arts and artifacts of the Arabian Peninsula, in J. Sasson et al eds. Civilizations of the Ancient Near East, II, Scribners Reference Books, New York, pp. 1339-1354.
- BOUCHARLAT, R.
1996 s.v. "Darrabarrch", Encyclopaedia Iranica, New York, vol. VII : 59-60.
- BOUCHARLAT, R.
1996 Une raffinerie de sucre à Suse aux XIIe et XIIIe siècle, in A l'ombre d'Avicenne. La médecine au temps des califes, catalogue de l'exposition présentée à l'IMA : 95.
- BOUCHARLAT, R.
1997 Camp royal et résidences achéménides, Recherches récentes sur l'Empire achéménide (Topoi Supplément 1) : 217-228.
- BOUCHARLAT, R.
1997 Susa under Achaemenid Rule, in J. Curtis ed. Mesopotamia and Iran in the Persian Period. Conquest and Imperialism 539-331 BC, (Proceedings of a Seminar in memory of Vladimir G. Lukonin). The Trustees of the British Museum, London: 54-67.
- BOUCHARLAT, R.
1997 s.v. " Susa. Dagli Achemenidi ai Sasanidi ", in Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale. Secondo Supplemento 1971-1994, V: 501-503.
- BOUCHARLAT, R.
1997 Les recherches de 1946 à 1979, in La Perse de Cyrus à Alexandre, Dossiers d'Archéologie, 227 : 16-23.
- BOUCHARLAT, R.
1997 L'architecture achéménide et ses origines, in La Perse de Cyrus à Alexandre, Dossiers d'Archeologie, 227: 58-71.
- BOUCHARLAT, R.
1997 Découvertes récentes en Iran 1980-1997, Archeologia, 339: 32-45.
- BOUCHARLAT, R., ed:
1997 Archaeological Surveys in the Sharjah Emirate. (U.A.E), Fourth Report (1988) (Sharjah Archaeology 4). 94 p.
- BOUCHARLAT, R., ed:
1997 Archaeological Surveys in Sharjah Emirate. (U.A.E), Fifth Report (1989). (Sharjah Archaeology, 5), Sharjah, 79 p..
- BOUCHARLAT, R., ed:
1997 Archaeological Surveys in Sharjah Emirate, (U.A.E).Sixth Report (1990-92), (Sharjah Archaeology, 6), Sharjah, 72 p.
- BOUCHARLAT, R. et J. PERROT eds
1997 La Perse de Cyrus à Alexandre, (Dossiers d'Archéologie, 227, oct. 1997),85 p.
- BOUCHARLAT, R.
1998 A la recherche d'Ecbatane sur Tappeh Hegmataneh, Iranica Antiqua, XXXIII: 173-186.

معرفی و نقد کتاب

- G. Herrmann, The Sasanian Rock Reliefs at Bishapur. Part 3 (Iranische Denkmäler. Reihe II: Lieferung 11. Iranische Felsreliefs G). 1983, Zeitschrift für Assyriologie 75/1, 1985 : 157-160.
- B.A. Staviskij, La Bactriane sous les Kushans. Problèmes d'histoire et de culture, ed. revue et augmentée, trad. du russe par P. Bernard, M. Burda, F. Grenet et P. Leriche, Paris, 1986, Revue Archéologique 1989: 175-177.
- M. Azarnoush, The Sasanian Manor House at Hajjiabad (Monografie di Mesopotamia III), Firenze, 1994, Topoi, 5/2, 1995 : 659-662.
- D.T. Potts, The Arabian Gulf in Antiquity. Vol. II. From Alexander the Great to the Coming of Islam, 1990, Oxford, Clarendon Press. Syria, 1994
- C. Rapin, Fouilles d'Aï Khanum VIII. La trésorerie du palais hellénistique d'Aï Khanum. L'apogée et la chute du royaume de Bactriane (Mémoires de la Délégation archéologique française en Afghanistan, tome XXXIII), Paris de Boccard, 1992. Revue Archéologique, 1995.2: 96-98.
- J. Boardman, Persia and the West. An Archaeological Investigation of the Genesis of Achaemenid Art, London, Thames and Hudson, 2000. Topoi 11, 2001 (2003) : 225 - 232.
- 1978- Regular contributor (co-director 1994-1998; directeur 2003-), to Abstracta Iranica, annual journal of bibliography since its foundation in 1978 (25 published volumes, 1978-2004); 20 à 40 abstracts every year, in various chapter "1. Ouvrages généraux", "3. Art et archéologie, Périodes préislamiques" 3.0. Généralités; 3.1 Asie centrale (occasionel); 3.2.2. Préachéménides, Achéménides; 3.2.3. Parthes et Sassanides : 5 Art et archéologie islamiques (occasionel)
- BOUCHARLAT, R.
2002 Les sites d'époque parthe du Plateau iranien, *Dossiers d'Archéologie* 271, mars 2002: 54-63.
- BOUCHARLAT, R.; BENECH, C.
2002 Archaeological reports. Pasargadae, Iran XLI : 279-282.
- BOUCHARLAT, R.; BENECH, C.
2002 Organisation et aménagement de l'espace à Pasargades. Reconnaissance archéologique de surface, 1999-2001, *Arta* 2002.001 (<http://achemenet.com/ressources/enligne/arta/arta/htm>) 41 p.
- LECOMTE, O.; FRANCFORT, H.-P.; BOUCHARLAT, R.; MAMEDOW, M.
2002 Recherches archéologiques récentes à Ulug Dépé (Turkémistan), *Paleorient* 28/2 : 123-131.
- BOUCHARLAT, R.
2003 Water draining galleries in the Iron Age Oman Peninsula and the "Iranian qanat", in P. Hellyer; D.T.Potts; H. Al Nabooda, *The Emirates in Antiquity. Proceedings of the 1st Conference on the Archaeology of the United Arab Emirates, Abu Dhabi, April 2001* : 162-172.
- BOUCHARLAT, R.
2003 Persepolis Area in the Achaemenid period: Some Reconsiderations, in N.F. Miller and K. Abdi eds. *Yeki bud yeki nabud. Essays on the Archaeology of Iran in Honor of William M. Sumner* (Monograph 28, Cotsen Institute of Archaeology, UCI.A): 237-242.

- BOUCHARLAT, R.
2001 s.v. Susa, *Der Pauly Enzyklopädie der Antike*, Bd. 11. Sam-Tal : 1120.
- BOUCHARLAT, R. & C. BENECH
2001 Pasargades
<http://www.achemenet.com/recherche/sitesarcheologiques/pasargades> (P.Briant dir. Collège de France)
- BOUCHARLAT, R. & P. LOMBARD
2001 Le bâtiment G de Rumeilah, oasis d'al-Ain et le problème des salles à piliers en Péninsule d'Oman au 1er millénaire avant J.-C., *Iranica Antiqua* XXXVI: 213-238.
- BOUCHARLAT, R. & P. LOMBARD
2001 Hili 14, Abu Dhabi (U.A.E.), in M. Mouton & W. Yasin al-Tikriti eds. *The architectural remains of the Iron Age sites in the United Arab Emirates and Oman* (Documents d'Archéologie de l'Arabie, 2), Dept. of Antiquities and Tourism, al-Ain (Abu Dhabi), *Maison de l'Orient*, Lyon: 124-133.
- BOUCHARLAT, R. & P. LOMBARD
2001 Rumeilah, Abu Dhabi (U.A.E.), in M. Mouton & W. Yasin al-Tikriti eds. *The architectural remains of the Iron Age sites in the United Arab Emirates and Oman* (Documents d'Archéologie de l'Arabie, 2), Dept. of Antiquities and Tourism, al-Ain (Abu Dhabi), *Maison de l'Orient*, Lyon: 250-280.
- BOUCHARLAT, R. coll.
2001 Les Recherches Archéologiques Françaises en Iran. Catalogue bilingue d'exposition, 20 octobre - 20 novembre 2001, éd. par N. Chevalier et Z. Djafar-Mohammadi, Téhéran, Musée National d'Iran et Musée du Louvre, 189 p.
- BOUCHARLAT, R.
2001 s. v. L'Area Iranica: Caratteri generali - I materiali e le tecniche - Aspetti decorativi, in *Enciclopedia Archeologica* (Enciclopedia Italiana), Rome:
- BOUCHARLAT, R.
2002 Greek Art in Iran, *Encyclopaedia Iranica*, vol. XI, 3, New York: 329-333.
- BOUCHARLAT, R.
2004 s.v. Pasargadae *Reallexikon der Assyriologie und Vorderasiatischen Archäologie*, Bd X, Lfg. 3/4 : 293-302.
- BOUCHARLAT, R.
in press *Galleries de captage en Iran pré-médiéval : quels témoignages textuels et archéologiques?* in E. Salles éd. *Les galeries de captage en Europe. Une approche pluridisciplinaire*. (Casa de Velazquez / Fundación Canal Isabel II / UNESCO International Programme 'Water and Civilization', Madrid, 4-6 juin 2001), Madrid:
- BOUCHARLAT, R.
in press *Ernst Herzfeld and French Approaches to Iranian Archaeology*, in A. Gunter and S. Hauser eds., *Ernst Herzfeld and the Development of Near Eastern Studies, 1900-1950*. (Symposium at the Freer Gallery of Art and Arthur M. Sackler Gallery, Washington, May 3-5, 2001):
- BOUCHARLAT, R.; FRANCFORT, H.-P.; LECOMTE, O.
in press *New discoveries at Ulug Depe and the Iron Age in Central Asia*, in E. Haerincx ed. *The Iron Age in the Iranian World*, (Suppl. *Iranica Antiqua*).

International Programme 'Water and Civilization', 4-6 juin 2001. "Qanât en Iran avant l'époque médiévale : quels témoignages textuels et archéologiques?" (in press).

Symposium franco-iranien Les recherches archéologiques françaises en Iran, Téhéran, Musée National, 21 octobre 2001, "L'exploration des sites archéologiques des époques historiques: contraintes et méthodes adaptées".

ICAANE (International Congress of Archaeology of the Ancient Near East), Paris, 15-19 avril

2002, R. Bouchariat et C. Benech "Nouvelles recherches à Pasargades, Iran".

Symposium d'archéométrie, Organisation du Patrimoine culturel iranien, 28-29 octobre 2002,

avec Ch. Benech "Prospections géophysiques à Pasargades" (en persan).

International Conference, Iranian Iron Age (Gand, 17-20 novembre 2003), R. Bouchariat, H.-P.

Francfort "New discoveries at Ulug Depe and the Iron Age in Southern Central Asia"

International Conference "Archéologie de l'empire perse" Paris, Collège de France, (21-22

novembre 2003), organized by P. Briant and R. Bouchariat.

R. Bouchariat, La période achéménide en Iran: données archéologiques.

سخنران دعوت شده

Universität Ludwig-Maximilien, München 1987, Université de Gand 1987.

Universities of Chicago, Philadelphia, Yale, Berkeley, UCLA, Tucson 1990;

Musée du Louvre 1993; Oxford University 1994;

Musée national, Téhéran, 16/3/98, "Mleiha (Emirats Arabes Unis), un site d'époque parthe dans le Golfe persique"

Tehran University, Faculty of environment, 20/4/98, "Space use in the Achaemenid capitals of Iran".

Wellesley College, Mass., USA, 17/10/98. Meeting of anthropologists and archaeologists

working in the Middle East. "Information on the present situation of the archaeological research in Iran"

Université de Paris I, Ens. d'archéologie, 8/4/1999, "Résultats récents de la recherche archéologique iranienne".

Università di Torino, Dipartimento di Scienze archeologiche, storica e antropologiche, 8-9/6/

1999, "Capitales de l'empire perse achéménide".

Institute of Archaeology, University of Tehran, 6/5/2000, "Techniques d'irrigation et pouvoirs

locaux en Iran et en Oman au 1er millénaire avant J.C."

Université de Varsovie, Département d'archéologie, juin 2000, "New archaeological fieldwork

at Pasargades".

Collège de France, Chaire d'Histoire et civilisation du monde achéménide et de l'empire

d'Alexandre, 17/11/2000, "Nouvelles recherches à Pasargades".

British Museum, Tenth Vladimir Lukonin Memorial Lecture, "Pasargadae. City of Cyrus: New

archaeological fieldwork" (9 juillet 2002)

Université de Gand, "Nouvelles recherches à Pasargades, capitale de Cyrus fondateur de

l'empire perse" (5 décembre 2002)

Maison Ausonius, Bordeaux (15 janvier 2003) "Nouvelles recherches à Pasargades, capitale de Cyrus"

BOUCHARLAT, R.

2003 Le Zendan de Pasargades: de la tour "solitaire" à un ensemble architectural: données

archéologiques récentes, in A. Kuhrt, W. Henkelman and A. Kuhrt eds. A Persian Perspective: Achaemenid

Essays in Memory of Heleen Sancisi-Weerdenburg, (Achaemenid History XIII) Leiden : 79-99.

BOUCHARLAT, R.; Benech, C.

بررسیهای ژئوفیزیکی در پاسارگاد ۲۰۰۲-۱۹۹۹. خلاصه

مقاله ارائه شده در اولین همایش باستان‌سنجی در ایران: نقش

علوم پایه در باستان‌شناسی، ویراستار مسعود آذرنوش، تهران. ۱۳۸۱: ۲۰۲-۱۸۲.

سخنرانی در همایشها و کارگاه‌های بین‌المللی

Munich 1976; Paris 1976; Londres 1980, 1984; Lyon 1982; Bahrain 1983; Turin 1984; Groningen 1986; Strasbourg 1987;

Gröttingen 1987; Paris 1988; Londres 1990; Ann Arbor 1990; Rome 1990; Londres

1993 (all published).

Seminar in memory of Vladimir G. Lukonin, The Trustees of the British Museum Mesopotamia

and Iran in the Persian Period. Conquest and Imperialism 539-331 BC" juillet 1995,

"Susa under Achaemenid Rule" (publié 1997)

I Symposium Internacional, Una década de estudios sobre Oriente antiguo (1986 - 1996).

Madrid 4-6 décembre 1996, "L'Iran au 1er millénaire avant Jc. Recherches iraniennes

récentes" (publié 1999)

Workshop Autour du livre de P. Briant, Histoire de l'empire perse, 1996, Lyon, avril 1997, "Camp

royal et résidences achéménides" (publié 1997)

4e Conférence internationale des Études iraniennes Paris, septembre 1999 "Les capitales

achéménides: retour à Pasargades" (non publié).

Symposium of the Danish Institute at Athens, The Royal Palace Institution in the First

Millennium BC, "Athènes, 15-17 novembre 1999, "The Palace and the Royal City:

Pasargades and Susa as Two case Studies" (publié 2001)

International Workshop, Collège de France (Chaire d'Histoire du monde achéménide et de

l'empire d'Alexandre), Paris, 25 mars 2000 Qanâts et galeries souterraines au Proche-

Orient et en Grèce (Premier millénaire av.n. è.) "Galeries de captage dans la Péninsule d'Oman et leurs relations avec les galeries iraniennes" (published in 2001)

First International Symposium on the Archaeology of the United Arab Emirates, Abu Dhabi,

April 14-16, 2001 "Water catching galleries in the Iron Age Oman Peninsula and the

'Iranian qanat' (published in 2003)

Symposium at the Freer gallery of Art and Arthur M. Sackler, May 3-5, 2001 Ernst Herzfeld

and the Development of Near Eastern Studies, 1900-1950. "Herzfeld and French

Approaches to Iranian Archaeology" (sous presse)

Colloque international Les galeries de captage en Méditerranée occidentale. Une approche

pluridisciplinaire, Madrid, Casa de Velazquez/ Canal Isabel II Foundation/ UNESCO

مقالات برای مخاطبان عام

"L'Empire perse", Lettre de Clio. 47, octobre 2001, 19-21 et www.clio.fr/articles
in press Guide Gallimard. Encyclopédique Iran. Contributions on preislamic architecture; and entries on some major sites (Suse, Persépolis, Naqsh-e Rostam, Pasargades, Firuzabad, Bishapur, Takht-i Solaiman), 2004.

"Ambassade it Persépolis" (pp. 44-47); "La frise des archers" (pp. 48-49); "Hatra, météore du désert" (pp. 56-57), Notre Histoire. Spécial Golfe, n° 80, avri1991.

"The Joint Archaeological Expedition to the Sharjah Emirate 1985-1992", Tribulus, The Natural History Group, Abu Dhabi, 2, 1, 1992 : 4-8.

"Saisir la personnalité de l'Iran", Lettre de Clio, 39, mars 2000: 15-17. et www.clio.fr/articles

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی